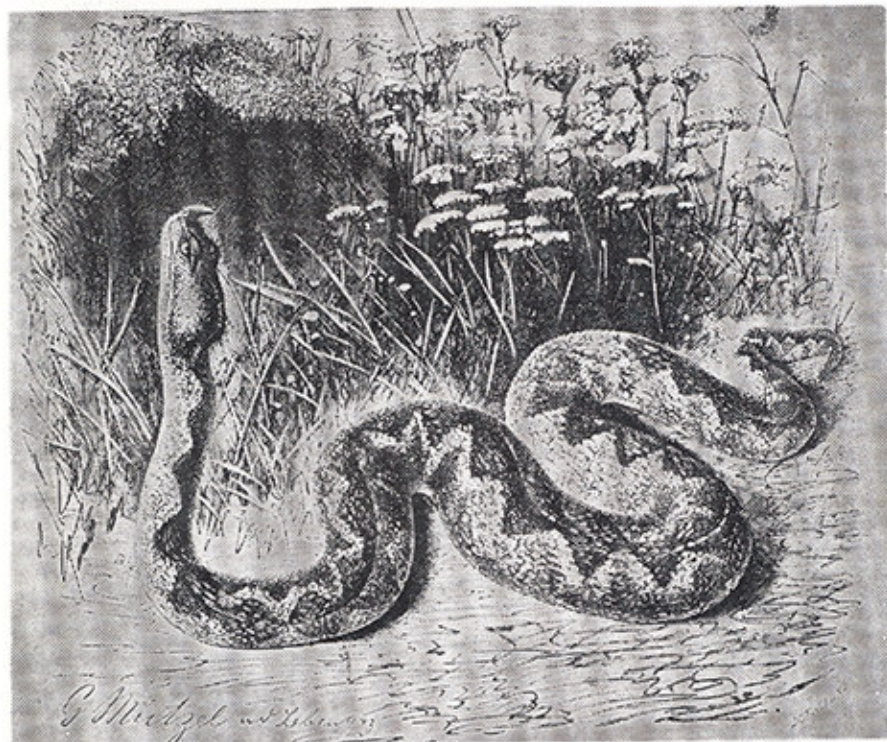

MMZ

NARODNI MUZEJ ZADAR
PRIRODOSLOVNI ODJEL
LISTOPAD STUDENI 1988.

OTROVNE ŽIVOTINJE DALMACIJE

KATALOG

Izložba »Otrovne životinje Dalmacije« predstavlja po tom svojstvu poznate životinje ovoga kraja. Izložbeni preparati dio su zbirke preparatora Ive Frankovića otkupljene 1972. i 1988. godine, a ostali su fundusa Prirodoslovnog odjela Narodnog muzeja koje su prikupili i preparirali V. Božić, preparator i V. Jagodić, kustos Prirodoslovnog odjela.

Fotografije

- 1) Hidra slatkovodna — *Hydra viridis*
- 2) Žarne čaure hidre
- 3) Meduze
- 4) Vlasulja
- 5) Ubod smeđe vlasulje
- 6) Crna udovica — *Latrodectes tredecimguttatus*
- 7) Škorpion — *Buthus occitanus*
- 8) Pčela — *Apis mellifica*
- 9) Kućna muha — *Musca domestica*
- 10) Osa — *Polistes gallicus*
- 11) Bumbar — *Bombus terrestris*
- 12) Stršljen — *Vespa crabro*
- 13) Komarac — *Culex pipiens*
- 14) Obad — *Tabanus bovinus*
- 15) Pauk crnac — *Trachinus araneus*
- 16) Morski golub — *Myliobatis aquila*

CRNA UDOVICA

Rasprostranjena je, osim kod nas, i u Italiji i jugoistočnoj Evropi. Otrovnost je samo ženka koja poslije oplodnje proždire malenoga neotrovnoga mužjaka. Jaja polaže u žutosmeđi kokon.

KUĆNA MUHA

Po nekima je najopasnija životinja, zbog svoga načina života i zastrašujuće plodnosti. U toku ljeta 5 do 6 puta polaže jaja, a pošto brzo spolno sazrijeva u idealnim bi uvjetima potomstvo jedne muhe iznosilo kvadrilijunske vrijednosti.

17) Škrpina — *Scorpena porcus*

18) Presjek kože žabe

19) Velika zelena žaba — *Rana ridibunda*

20) Smeđa žaba — *Rana dalmatina*

21) Gatalinka — *Hyla arborea*

22) Zelena krastača — *Bufo viridis*

23) Mukaći parenje — *Bombina variegata*

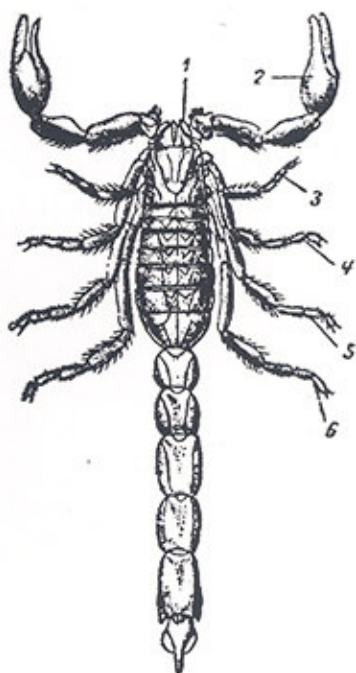
24) Poskok — *Vipera ammодitas*

25) Ridovka — *Vipera berus*

26) Oštroglavi žutokrug — *Vipera ursini*

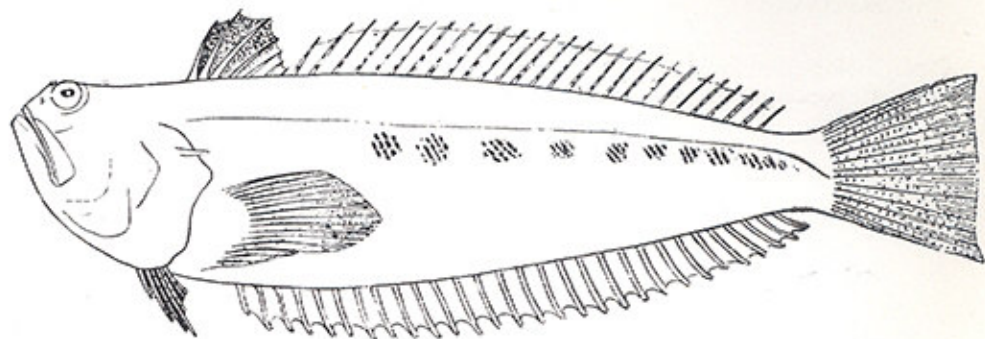
27) Glava ridovke

28) Tragovi zuba — šema

ŠKORPION

Škorpija uhvati svoju žrtvu, podigne je kliještima iznad glave i ubode je repnom bodljom iz koje iscureni otrov.

Preparati

- 1) Osa
- 2) Pčela
- 3) Bumbar
- 4) Stršljen
- 5) Obad
- 6) Golub
- 7) Škrpina
- 8) Škrpun
- 9) Pauk bjelac
- 10) Pauk crnac
- 11) Pauk mrkulj
- 12) Murina
- 13) Ugor
- 14) Jegulja
- 15) Poskok
- 16) Crna udovica
- 17) Škorpion

PAUK CRNAC

Zajednička je karakteristika svih ribljih otrova termolabilnost. To znači da se razlažu pri višim temperaturama.

PREDGOVOR

Dipl. biolog Vladimir Jagodić,
voditelj Prirodoslovnog odjela

Neke životinje imaju u svom tijelu tvari takvih svojstava koje kad dospiju u čovječji ili životinjski organizam već u malim količinama škode zdravlju ili izazivaju smrt. Neke otrovne životinje imaju i posebne organe kao što su bodlje ili otrovni zubi pomoću kojih ranjavaju žrtvu i u nju uštrcavaju otrovnu tekućinu. Postoje još i mnoge životinje koje sadržaj svojih otrovnih žlijezda nisu u mogućnosti uštrcati u tijelo druge životinje jer nisu naoružane gore spomenutim organima. Takvih životinja nalazimo među bodljikašima, stonogama, kukcima, mekušcima, vodozemcima, itd. Posebna opreznost potrebna je kod životinja koje služe za ishranu. Česta su npr. trovanja dagnjama koje su skinute sa trupova brodova ili drugih podvodnih predmeta premazanih bojama koje sadrže arsen ili olovo ili su izvađene iz mora kontaminiranog otpadnim vodama.

NARODNI MUZEJ - ZADAR

Odjel DOKUMENTACIJE

Br. B-154

Koncepcija izložbe i izbor materijala: V. Jagodić — Postava izložbe: V. Jagodić, A. Travirka i V. Božić — Povećanje fotografija: A. Travirka — Izdavač: Narodni muzej Zadar — Tisak: »Narodni list« Zadar, 1988. —

Naklada: 300 primjeraka